

C/2024/6219

28.10.2024

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 10 września 2024 r. – KS, KD/Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska i Europejska Służba Działań Zewnętrznych

(Sprawy połączone C-29/22 P i C-44/22 P) ⁽¹⁾

(Odwołanie – Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB) – Wspólne działanie 2008/124/WPZiB – Misja Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (Eulex Kosowo) – Skarga o zadośćuczynienie – Krzywda, jaka miała zostać poniesiona z powodu różnych działań i zaniechań Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) w ramach realizacji tego wspólnego działania – Niewystarczające dochodzenia w sprawie torturowania, zaginięcia i zabójstwa osób – Właściwość Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej do orzekania w przedmiocie tej skargi – Artykuł 24 ust. 1 akapit drugi zdanie ostatnie TUE – Artykuł 275 TFUE)

(C/2024/6219)

Język postępowania: angielski

Strony

(Sprawa C-29/22 P)

Wnoszące odwołanie: KS, KD (przedstawiciele: P. Koutrakos, dikigoros, F. Randolph, KC i J. Stojsavljevic-Savic, solicitor)

Druga strona postępowania: Komisja Europejska (przedstawiciele: początkowo M. Carpus Carcea, L. Gussetti, Y. Marinova i J. Roberti di Sarsina, następnie M. Carpus Carcea, L. Gussetti i Y. Marinova, i wreszcie M. Carpus Carcea i Y. Marinova, pełnomocnicy), Rada Unii Europejskiej (przedstawiciele: początkowo P. Mahnič, R. Meyer i A. Vitro, następnie P. Mahnič i R. Meyer, pełnomocnicy), Europejska Służba Działań Zewnętrznych (przedstawiciele: L. Havas, S. Marquardt i E. Orgován, pełnomocnicy)

(Sprawa C-44/22 P)

Wnosząca odwołanie: Komisja Europejska (przedstawiciele: początkowo M. Carpus Carcea, L. Gussetti, Y. Marinova i J. Roberti di Sarsina, następnie M. Carpus Carcea, L. Gussetti i Y. Marinova, i wreszcie M. Carpus Carcea i Y. Marinova, pełnomocnicy)

Druga strona postępowania: KS, KD (przedstawiciele: P. Koutrakos, dikigoros, F. Randolph, KC i J. Stojsavljevic-Savic, solicitor), Rada Unii Europejskiej (przedstawiciele: początkowo P. Mahnič, R. Meyer i A. Vitro, następnie P. Mahnič i R. Meyer, pełnomocnicy), Europejska Służba Działań Zewnętrznych (przedstawiciele: L. Havas, S. Marquardt i E. Orgován, pełnomocnicy)

Interwenienci popierający Komisję Europejską (C-29/22 P i C-44/22 P): Królestwo Belgii (przedstawiciele: M. Jacobs, C. Pochet i L. Van den Broeck, pełnomocnicy), Wielkie Księstwo Luksemburga (przedstawiciele: A. Germeaux i T. Schell, pełnomocnicy), Królestwo Niderlandów (przedstawiciele: M.K. Bulterman i J. Langer, pełnomocnicy), Republika Austrii (przedstawiciele: A. Posch, J. Schmoll, M. Meisel i E. Samoilova, pełnomocnicy), Rumunia (przedstawiciele: R. Antonie, L.E. Bațagoi, E. Gane i L. Ghiță, pełnomocnicy), Republika Finlandii (przedstawiciele: H. Leppo i M. Pere, pełnomocnicy), Królestwo Szwecji (przedstawiciele: H. Eklinder, F.L. Göransson, C. Meyer-Seitz, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavani Eriksson, H. Shev i O. Simonsson, pełnomocnicy)

Interwenienci popierający Radę Unii Europejskiej (C-29/22 P i C 44/22 P): Republika Czeska (przedstawiciele: D. Czechová, K. Najmanová, M. Smolek, O. Šváb i J. Vlácil, pełnomocnicy), Republika Francuska (przedstawiciele: początkowo J.-L. Carré, A.L. Desjonquères, T. Stéhelin i W. Zemamta, następnie J.-L. Carré, T. Stéhelin i W. Zemamta, następnie J.-L. Carré, B. Fodda, E. Leclerc, T. Stéhelin i W. Zemamta, następnie J.-L. Carré, B. Fodda, E. Leclerc, S. Royon, T. Stéhelin i W. Zemamta, następnie J.-L. Carré, M. de Lisi, B. Fodda, E. Leclerc, S. Royon i T. Stéhelin, a wreszcie M. de Lisi, B. Fodda, S. Royon, T. Stéhelin i B. Travard, pełnomocnicy)

⁽¹⁾ Dz.U. C 109 z 7.3.2022.

Sentencja

- 1) Postanowienie Sądu Unii Europejskiej z dnia 10 listopada 2021 r., KS i KD/Rada i in. (T-771/20, EU:T:2021:798), zostaje uchylone w zakresie, w jakim Sąd uznał się za oczywiście niewłaściwy do rozpoznania skargi wniesionej przez KS i KD ze względu na to, że odnosiła się ona do kwestii politycznych lub strategicznych, które dotyczą określania i realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) w zakresie, w jakim skarga ta dotyczyła:
 - popełnionego przez misję Eulex Kosowo naruszenia art. 2 i 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. oraz art. 2 i 4 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej z powodu braku odpowiednich dochodzeń dotyczących zaginięcia i zabójstwa członków rodzin KS i KD, ze względu na brak odpowiedniego personelu tej misji do wypełnienia jej mandatu wykonawczego, które to naruszenie zostało stwierdzone w dniu 11 listopada 2015 r. w odniesieniu do KS i w dniu 19 października 2016 r. w odniesieniu do KD przez panel weryfikujący przestrzeganie praw człowieka utworzony na podstawie wspólnego działania Rady 2008/124/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, EULEX KOSOWO;
 - naruszenia art. 6 ust. 1 i art. 13 tej konwencji oraz art. 47 Karty ze względu na brak przepisów przewidujących pomoc prawną na rzecz kwalifikujących się skarżących w postępowaniach prowadzonych przed tym panelem i utworzenie tego panelu bez nadania mu uprawnienia do egzekwowania jego decyzji lub brak środka odwoławczego w przypadku naruszeń praw człowieka popełnionych przez Eulex Kosowo;
 - braku przyjęcia środków naprawczych pozwalających na całkowite lub częściowe usunięcie naruszeń, o których mowa w tiret pierwszym i drugim, mimo że szef Euleksu Kosowo miał podać do wiadomości Unii Europejskiej wnioski wspomnianego panelu w dniu 29 kwietnia 2016 r.;
 - niewłaściwego użycia lub nadużycia władzy wykonawczej przez Radę Unii Europejskiej i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych w dniu 12 października 2017 r. z uwagi na to, iż wskazały one, że Eulex Kosowo dołożył wszelkich starań, aby przeprowadzić dochodzenie w sprawie rozpatrywanych przestępstw, których ofiarami byli członkowie rodzin KS i KD, i że tenże panel nie został utworzony jako organ wymiaru sprawiedliwości;
 - niewłaściwego użycia lub nadużycia władzy wykonawczej lub publicznej polegającego na niezapewnieniu, aby sprawa KD dotycząca zbrodni wojennej, została zbadana w sposób prawidłowy pod względem prawnym przez Eulex Kosowo lub prokuraturę specjalną w celu prowadzenia postępowania przygotowawczego oraz ścigania przed specjalną izbą Kosowa.
- 2) W pozostałym zakresie odwołania w sprawach C-29/22 P i C-44/22 P zostają oddalone.
- 3) Sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd Unii Europejskiej w celu wydania orzeczenia w przedmiocie dopuszczalności, a w stosownym wypadku, co do istoty skargi wniesionej przez KS i KD, a także w przedmiocie ich wniosku o przeprowadzenie środków dowodowych, mającego na celu przedstawienie pełnej wersji planu operacji (OPLAN) misji Eulex Kosowo od momentu ustanowienia tej misji.
- 4) Rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.